

Sygn. akt II Ka 333/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2021r.

Sąd Okręgowy w Krośnie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Arkadiusz Trojanowski /spraw/

Sędziowie: Sędzia SO Jarosław Krysa

Sędzia SO Janusz Szarek

Protokolant: Anna Pilecka

przy udziale Prokuratora Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Rzeszowie Mirosława Puzanowskiego

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 grudnia 2021 roku

sprawy **Z. G.**, s. A. i M. zd. S.,
ur. (...) w K.

oskarżonego o przestępstwa z art. 189 § 2 k.k. i 231 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18.12.1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę z urzędu oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 28 maja 2021 roku,
sygn. akt II K 195/17

I. utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy,

II. zasądza od oskarżonego Z. G. na rzecz Skarbu Państwa koszty procesu za postępowanie odwoławcze w kwocie 1160zł /jeden tysiąc sto sześćdziesiąt złotych/, w tym opłatę za drugą instancję w kwocie 300zł /trzysta złotych/,

I. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata D. F. – Kancelaria Adwokacka w K. kwotę 840zł /osiemset czterdzieści złotych/ tytułem nieopłaconych kosztów obrony w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 333/21	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1		

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA	
1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji	
wyrok Sądu Rejonowego w Krośnie II Wydział Karny z dnia 28 maja 2021 roku, sygn. akt II K 195/17	
1.2. Podmiot wnoszący apelację	
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego	
# oskarżyciel posiłkowy	
# oskarżyciel prywatny	
# obrońca	
# oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego	
# inny	
1.3. Granice zaskarżenia	

1.1.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.1.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		

#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami			

przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy				
1.5. Ustalenie faktów				
1.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.				
1.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				
1.6. Ocena dowodów				
1.1.5. Dowody będące podstawą ustalenia faktów				
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu		
1.1.6. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za				

niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)			
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków			
Lp.	Zarzut		
3.1.	obraza przepisów prawa materialnego, a to art. 4 k.k., wobec zastosowania ustawy mniej względnej dla oskarżonego z uwagi na treść art. 246 § 4 k.k. z dnia 19 kwietnia 1969 roku w brzmieniu z okresu objętego zarzutami, który to wykluczał w przeciwieństwie do kodeksu karnego z 1997 roku możliwość skazania za przestępstwo tzw. nadużycia funkcji w przypadku, gdy czyn wypełnia znamiona innego przestępstwa, albo gdy przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązku należy	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	

	<p>do jego znamion, a w konsekwencji mylne skazanie oskarżonego na podstawie wszystkich zbiegających się przepisów, tj. skazania oskarżonego na podstawie zbiegających się art. 189 par. 2 k.k. i art. 231 k.k. w brzmieniu obowiązującym w chwili orzekania,</p>			
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>				
<p>Zarzut naruszenia prawa materialnego – art. 4 k.k. jest niezasadny.</p> <p>Zgodnie z powołanym przepisem, jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy.</p> <p>Czas popełnienia przestępstwa wyprzedza – i to niekiedy nawet</p>				

znacznie – czas orzekania w sprawie o to przestępstwo. Oba te momenty różnić się mogą m.in. tym, że obowiązuje w nich inny stan prawny. Powstające wówczas zagadnienie tzw. kolizji ustaw w czasie (czyli tzw. prawa intertemporalnego), zachodzącej wówczas, gdy w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, reguluje art. 4 k.k.

Przepis dotyczy tzw. prawa intertemporalnego, tzn. obejmuje reguły stosowania ustawy karnej w przypadku kolizji ustaw karnych w czasie, tj. w sytuacji gdy czyn zabroniony popełniony zostanie pod rządami ustawy, która nie obowiązuje już w czasie orzekania lub wykonywania orzeczenia.

Zgodnie z wyrażoną w art. 4 § 1 k.k. generalną zasadą w przypadku kolizji ustaw w czasie stosować należy ustawę nową. Na pierwszy rzut oka mogłoby się wydawać, że zasada

ta (lex retro agit) pozostaje w sprzeczności z wynikającą z art. 1 k.k., a przy tym mającą jednocześnie charakter normy konstytucyjnej, zasadą lex retro non agit. Sprzeczność ta jest jednak tylko pozorna. Artykuł 4 k.k. odnosi się bowiem jedynie do tych przypadków, w których czyn był zabroniony również w chwili jego popełnienia. Mowa jest w nim bowiem o czasie popełnienia przestępstwa, nie zaś jakiegokolwiek prawnokarnie irrelevantnego czynu, który przez nową ustawę został dopiero spenalizowany. Z drugiej zatem strony można by również powiedzieć, że wyrażona w art. 1 k.k. zasada lex retro non agit zawiera zakaz wstecznego stosowania ustawy penalizującej zachowanie sprawcy, nie zaś wszelkich innych ustaw, które jedynie w sposób korzystny modyfikują sytuację sprawcy popełniającego czyn, który już w chwili jego dokonywania był spenalizowany. Odstępstwo od

stosowania ustawy nowej przewidziane jest wówczas, gdy ustawa stara (poprzednio obowiązująca) jest względniejsza dla sprawy. Innymi słowy, regułą jest stosowanie ustawy nowej (jeśli nie pogarsza ona sytuacji prawnej sprawy), wyjątkiem zaś – stosowanie ustawy starej (jeśli w świetle jej przepisów sytuacja prawna sprawy jest wówczas korzystniejsza).

Oznacza to, że ustawa nowa, która nie jest surowsza dla sprawy, działa wstecz.

Przy rozstrzygnięciu kwestii, czy stara ustawa jest względniejsza dla sprawy w danym konkretnym przypadku, należy uwzględnić całość przepisów starej i nowej ustawy (także ustaw pośrednich), a więc cały stan prawny dotyczący konkretnego przestępstwa i jego sprawy. Każdą z ustaw należy przy tym ocenić nie tylko z punktu widzenia np. groźących kar, lecz także na tle całokształtu przepisów

uzasadniających odpowiedzialność karną. Przy dokonywaniu oceny konkurujących ze sobą ustaw bierze się pod uwagę całą ustawę, a nie jej poszczególne uregulowania. Przykładowo, możliwość zastosowania warunkowego zawieszenia wykonania kary ograniczenia wolności lub kary grzywny, której to możliwości nie było w poprzednim stanie prawnym, może przesądzić ocenę, że nowa ustawa jest względniejsza dla sprawy. Generalnie należy stwierdzić, że ocena, która z dwóch konkurujących ustaw jest względniejsza dla sprawy, in abstracto nie jest w ogóle możliwa, lecz zawsze wymaga uwzględnienia okoliczności konkretnego przypadku (zob. potwierdzającą konsekwentne w tym zakresie orzecznictwo uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 24.11.1999 r., I KZP 38/99, OSNKW 2000/1-2, poz. 5).
Rozwijając

przywołaną tutaj
myśl, w późniejszej
o kilka lat
wypowiedzi Sąd
Najwyższy wyraża
pogląd, że ustawą
względniejszą dla
sprawcy jest ta
ustawa, której wybór
opiera się na
ocenie całokształtu
konsekwencji
wynikających dla
niego z kolejnego
zastosowania
obydwo
wchodzących w grę
ustaw. Warunkiem
dokonania wyboru
spełniającego te
wymogi jest
przeprowadzenie
przez sąd orzekający
swoistego testu
polegającego na
podjęciu
rozstrzygnięcia w
sprawie, odrębnie
na podstawie jednej
i drugiej ustawy,
a następnie na
porównaniu obu
rezultatów według
kryterium
korzystności dla
oskarżonego (wyrok
SN z 13.05.2008 r.,
V KK 15/08, LEX
nr 398529) (tak:
Giezek Jacek (red.),
Kodeks karny. Część
ogólna. Komentarz
, Opublikowano:
WKP 2021).

Analiza przepisów
możliwych
potencjalnie do
zastosowania w
realiach niniejszej

sprawy, a to ustawy obowiązującej poprzednio, i regulacji im odpowiadającym w obecnym porządku ustawowym prowadzi do konstatacji, że regulacja poprzednia nie była dla oskarżonego względniejsza.

Art. 246 § 1 d.k.k. z 1969 roku (w brzmieniu w czasie popełnienia czynu zabronionego) stanowił, iż funkcjonariusz publiczny, który, przekraczając swe uprawnienia lub nie dopełniając obowiązku, działa na szkodę dobra społecznego lub jednostki, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5. § 4 z kolei stanowił, iż przepisów § 1-3 nie stosuje się, gdy czyn wyczerpuje znamiona innego przestępstwa albo gdy przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązku należy do jego znamion.

Natomiast art. 165 § 2 d. k.k. z 1969 r. stanowił, że kto pozbawia człowieka wolności, jeżeli pozbawienie

wolności trwale
dłużej niż
czternaście dni lub
łączyło się ze
szczególnym
udręczeniem albo w
innych szczególnie
ciężkich wypadkach,
podlega karze
pozbawienia
wolności od roku do
lat 10.

Wobec
obowiązującym
porządku prawnym
zaś, art. 231 §
1 k.k. stanowi,
iż funkcjonariusz
publiczny, który,
przekraczając swoje
uprawnienia lub nie
dopełniając
obowiązków, działa
na szkodę interesu
publicznego lub
prywatnego, podlega
karze pozbawienia
wolności do lat
3. Zaś zgodnie z
art. 189 § 2
k.k. kto pozbawia
człowieka wolności,
jeżeli pozbawienie
wolności trwa
dłużej niż 7
dni, podlega karze
pozbawienia
wolności od roku do
lat 10.

Istota zagadnienia
w niniejszej sprawie
leży jednakowoż w
tym, że
przedmiotem
rozpoznania
zainicjowanej
wniesieniem aktu
oskarżenia, a

następnie
wyrokowania
zakończonego
przypisaniem
odpowiedzialności
karnej były dwa
czyny zabronione,
dwa przestępstwa,
przy czym apelujący
w kontekście zarzutu
naruszenia prawa
materialnego
usterkuje jedynie
kwalifikację prawną
pierwszego z
czynów,
zakwalifikowanych
jako ciąg
przestępstw z art.
189 § 2 k.k. i art. 231
§ 1 k.k. w zw. z art. 11
§ 2 k.k. w zw. z art. 4
§ 1 k.k. w zw. z art. 2
ust. 1 i art. 3 ustawy
z dnia 18.12.2008
roku o Instytucie
Pamięci Narodowej
– Komisji Ścigania
Zbrodni Przeciwko
Narodowi
Polskiemu,
postulując
modyfikację
zaskarżonego
wyroku w tym
zakresie poprzez
przyjęcie, że w
sprawie
względniejszą
ustawą będzie
kodeks karny z
1969 roku i
ewentualne skazanie
oskarżonego na
podstawie art. 165
§ 1 d. k.k. lub art.
165 § 2 d. k.k., przy
uniewinnieniu od
zarzutu popełnienia
przestępstwa z art.

246 d.k.k. W odniesieniu do kwalifikacji prawnej drugiego czynu (art. 231 § 1 k.k.) apelujący nie sformułował zarzutu naruszenia prawa materialnego – art. 4 k.k.

W tym kontekście przywołać należy ugruntowany pogląd reprezentowany w doktrynie prawa karnego, że poza wyraźnie określonymi w ustawie wyjątkami nie jest dopuszczalne orzekanie częściowo na podstawie przepisów ustawy obowiązującej poprzednio, a częściowo na podstawie przepisów ustawy nowej (w orzecznictwie m.in. wyrok SN z dnia 4 lipca 2001 r., V KKN 346/99). Sąd musi dokonać wyboru między konkurującymi ustawami i zastosować całościowo tylko jedną z nich, tj. tę, która in concreto jest względniejsza dla sprawy (zob. wyrok SN z dnia 4 stycznia 2002 r., II KKN 303/99). Należy podzielić pogląd zawarty w wyroku

Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 16 września 1999 r., II Aka 178/99, że przepis art. 4 § 1 k.k. nie bez powodu nakazuje porównywanie ustaw - obowiązującej poprzednio i w czasie orzekania, ustaw, a więc nie poszczególnych przepisów, a ustaw w całości. Niemożliwa jest kompilacja względniejszych przepisów z obu ustaw. Organ stosujący prawo zobowiązany jest do wyboru - w myśl reguły z art. 4 § 1 k.k - jednej z ustaw i stosowanie jej w całości ze wszystkimi konsekwencjami w postaci występowania typów kwalifikowanych, które wcześniej nie istniały (tak: A. Zoll [w:] Kodeks karny. Część ogólna. Tom I. Część I. Komentarz do art. 1-52, wyd. V, red. W. Wróbel, Warszawa 2016, art. 4).

Mając zatem na uwadze powyższe zauważyć trzeba, mając w polu widzenia czyn przypisany w pkt II wyroku, że porównanie sankcji penalnej w zakresie

możliwych do
orzeczenia kar
wskazuje, że sankcja
z art. 231 § 1
k.k. jest niższa
(kara pozbawienia
wolności do lat
3), aniżeli zagrożenie
ustawowe przepisu
obowiązującego
poprzednio tj. art.
246 § 1 d.k.k.
(kara pozbawienia
wolności od 6
miesiący do lat 5).
Co więcej, za drugi
z przypisanych
czynów Sąd
Rejonowy, na mocy
właśnie art. 231 §
1 k.k., wymierzył
oskarżonemu karę
pozbawienia
wolności w
wymiarze trzech
miesiący, a zatem w
wymiarze o połowę
niższym aniżeli
minimalnie możliwa
do wymierzenia
kara, gdyby
podstawę jej
wymiaru miał
stanowić art. 246
§ 1 d.k.k., (jako
przepis ustawy w
ocenie apelującego
względniejszej dla
sprawcy).

Powyższe sprawia,
że oceniając
względność ustawy
in concreto dla
całego zaskarżonego
orzeczenia,
opowiedzieć
należało się za
poglądem, że to
obecnie

obowiązująca regulacja ustawowa jest dla sprawcy względniejsza w konkretnym układzie faktycznym (przyjmując za względniejszą poprzednią regulację ustawową, za drugi z czynów minimalna możliwa do orzeczenia sankcja karna wynosiłaby 6 miesięcy pozbawienia wolności). Powyższe z kolei skutkowało, że i kwalifikacja prawna zastosowana przez Sąd pierwszej Instancji, w odniesieniu do czynu przypisanego w pkt I wyroku, winna była zostać oparta na przepisach obecnie obowiązującego kodeksu karnego.

Nie sposób również znaleźć innych instytucji prawnokarnych, które byłyby In casu możliwe do zastosowania w sprawie, a które ewentualnie (mając na uwadze powinność całościowej oceny) skutkowałyby nakazem przyjęcia mniejszej punitywności ustawy poprzedniej.

Na marginesie niniejszych rozważań warto dostrzec, że nawet gdyby hipotetycznie uznać zasadność zarzutu apelującego (tj. o słuszności poglądu, iż to regulacja kodeksu karnego – w brzmieniu obowiązującym w dacie czynu, była dla oskarżonego względniejsza), nie oznaczałoby to absolutnie zasadności wniosku z tego zarzutu wywodzonego. W żadnym bowiem wypadku nie byłoby możliwe „uniewinnienie od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 246 d.k.k. z 1969r.”. Ewentualną bowiem konsekwencją zastosowania klauzuli subsydiarności z art. 246 § 4 d.k.k. byłaby jedynie modyfikacja w opisie czynu poprzez wyeliminowanie zespołu znamion charakterystycznych dla przekroczenia uprawnień przez funkcjonariusza publicznego i eliminacja art. 246 § 1 k.k. z kumulatywnej kwalifikacji prawnej. Nie musiałoby się

<p>natomiast wiązać to z obniżeniem kary wymierzonej za czyn przypisany w ust. I, skoro podstawą jej wymiaru byłby wówczas art. 165 § 2 k.k., którego odpowiednikiem jest obecnie art. 189 § 2 k.k., zawierający identyczne zagrożenie ustawowe, i z całą pewnością będący zdecydowanie wiodącym w procesie wymiaru kary za czyn z ust. I w zaskarżonym wyroku, mając na uwadze w szczególności stopień społecznej szkodliwości zachowań realizujących znamiona bezprawnego pozbawienia wolności na okres powyżej 7 dni.</p>			
<p>Wniosek</p>			
<p>Jak w pkt 3.4</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>		
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>			

Jak w pkt 3.4				
3.2.	<p>obraza przepisów postępowania, a to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - art. 413 § 1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 18 k.k. poprzez określenie w opisie czynu, zamiast konkretnych i znanych z imienia i nazwiska osób współpracowników, jedynie funkcji urzędniczych innych osób powiązanych służbowo z oskarżonym, - art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów i oparcie rozstrzygnięcia na całokształcie ujawnionych okoliczności, a to w szczególności zeznań świadków - funkcjonariuszy milicji i SB, wyjaśnień oskarżonego oraz dowodów z dokumentów, pism i korespondencji wewnętrznej - w zakresie w jakim uznano, że oskarżony pełnił istotną i aktywną rolę w popełnieniu czynu, 	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>		

	<p>-art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, w której materiał dowodowy pozwalał na przyjęcie usprawiedliwionej nieświadomości oskarżonego co do bezprawności czynu (art. 30 k.k. względnie a rt. 24 k.k. z 1969 r, w brzmieniu z okresu objętego zarzutami</p>			
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>				
<p>Nie jest zasadny zarzut naruszenia prawa procesowego art. 413 § 1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 18 k.k. Wskazać należy, że nie zawsze współsprawcy odpowiadają w ramach tego samego postępowania. W każdym wypadku, gdy sąd ustala, że współsprawcą przestępstwa jest osoba niebędąca oskarżoną, a następnie skazaną w danej sprawie, to w części dyspozytywnej wyroku powinien posługiwać się określeniem</p>				

zastępującym
nazwisko tego
współsprawcy (przez
użycie
sformułowania
„wspólnie i w
porozumieniu z
innymi osobami, co
do których materiały
zostały wyłączone
do odrębnego
postępowania lub
odpowiadającymi w
odrębnym
postępowaniu”). W
przeciwnym
wypadku może
bowiem dojść do
naruszenia dóbr
osobistych tych
osób z uwagi
na domniemanie
niewinności (zob.
podobnie wyrok
Sądu Najwyższego z
dnia 11.02.1991r.,V
KRN 386/90).
Jednocześnie,
dostrzec trzeba
również poglądy, iż
przyjęcie w opisie
czynu przypisanego
przez sąd w
wyroku skazującym,
iż oskarżony
dopuścił się czynu,
działając wspólnie
i w porozumieniu
z innymi osobami,
co do których
postępowanie
zostało umorzone
oraz prawomocnie
zakończone, bez
wyraźnego
oznaczenia tych
osób z imienia i
nazwiska, wcale nie
oznacza, że sąd
meriti dopuszcza się

naruszenia przepisu
prawa procesowego,
gdyż tego rodzaju
opis czynu
całkowicie
odpowiada użytemu
w art. 413 §
2 pkt 1 k.p.k.
pojęciu dokładnego
określenia
przypisanemu
oskarżonemu czynu
(por. wyrok SA w
Łodzi z 25.09.2012
r., II Aka 69/12,
LEX nr 1237100)
(K. Eichstaedt [w:]
Kodeks
postępowania
karnego. Tom I.
Komentarz
aktualizowany, red.
D. Świecki, LEX/
el. 2022, art.
413). Ostatecznie,
aby uznać, że
ewentualne
naruszenie prawa
procesowego było
relewantne,
apelujący winien
wykazać wpływ tego
uchybieńia na treść
wyroku.

Zarzut obraży
przepisów art. 7
k.p.k., w sposób
wskazany przez
skarżącego, jest
niezasadny.

Przekonanie sądu
o wiarygodności
jednych dowodów
i niewiarygodności
innych pozostaje
pod ochroną art. 7
k.p.k. wtedy, gdy:

- jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całości sprawy okoliczności sprawy (art. 410 k.p.k.), i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 § 2 k.p.k.),

- stanowi wyraz rozważenia wszystkich tych okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 k.p.k.),

- jest wyczerpujące i logiczne - z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego

- uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k.).

Zarzut błędu dowolności jest tylko wtedy słuszny, gdy zasadność ocen i wniosków, wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania, przy czym dla swej skuteczności

wymaga on od apelującego wykazania, jakich konkretnych uchybień w świetle wskazań wiedzy, doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania dopuścił się sąd w dokonanej ocenie materiału dowodowego a nie tylko ograniczenia się do własnej oceny tego materiału.

Niezasadnie apelujący zarzuca dokonanie dowolnej i wybiórczej oceny materiału dowodowego.

Postępowanie dowodowe w sprawie zostało przeprowadzone wnikliwie, a dokonana ocena nie budzi wątpliwości. Nie ma w niej luk, sprzeczności pozwalających na skuteczny zarzut dowolności ustaleń dowolnych.

Zgromadzony i oceniony materiał dowodowy ze środków osobowych, wbrew zarzutom, koresponduje w całości z materiałem dokumentowym w postaci korespondencji wewnętrznej, pism, planów działań. W tym kontekście nie

sposób uznać, że obciążające oskarżonego zeznania świadków – w szczególności również funkcjonariuszy państwa komunistycznego, są z ich strony podyktowane koniunkturalizmem, umniejszaniem swojej odpowiedzialności w kontekście toczących się wobec nich postępowań karnych, względnie potencjalnie możliwych postępowań.

Warto również podkreślić, że dokonując ustaleń faktycznych Sąd Rejonowy nie odrzucił bezkrytycznie wyjaśnień złożonych przez oskarżonego, ale poddał je konfrontacji z pozostałym zgromadzonym materiałem dowodowym, i dopiero, gdy w procesie ich oceny zostały sfalsyfikowane, nie czynił na ich podstawie ustaleń faktycznych - przy czym powody sfalsyfikowania zostały logicznie wyjaśnione.

Zresztą skonstatować należy, że wbrew twierdzeniom autora apelacji, Sąd Rejonowy nie dokonał w swych ustaleniach demonizacji oskarżonego i jego roli w działaniach wymierzonych w działaczy związkowych. Ocena ta jest oparta na obiektywnych przesłankach (dowodach), wyważona i zasadniczo obraz oskarżonego wyłaniający się z tych ustaleń, nie obiega od obrazu typowego funkcjonariusza takiego szczebla służby bezpieczeństwa.

Nie jest zasadny również podniesiony w apelacji zarzut naruszenia prawa procesowego w postaci nieuwzględnienia faktu działania przez oskarżonego w warunkach usprawiedliwionego błędu co do prawa (art. 30 k.k., względnie art. 24 k.k.z 1969 r.) wyłączającego przestępnosć czynu z uwagi na brak winy. W ocenie Sądu

odwoławczego, Sąd meriti w sposób przekonujący wskazał powody, dla których nie przyjął po stronie oskarżonego działania w warunkach nieświadomości bezprawności. Logicznie argumentował Sąd Rejonowy, że oskarżony posiada wykształcenie prawnicze, niewątpliwie zatem posiadał elementarną wiedzę, iż możliwość stosowania wobec obywatela najdalej idących sankcji (a to w postaci pozbawienia wolności), jest uzależnione od istnienia ku temu podstawy prawnej, w sposób należyty promulgowanej. Nie bez znaczenia pozostaje długotrwałość zachowania oskarżonego, który ze sporym wyprzedzeniem planował i przygotowywał działania internacyjne, bez wątplenia posiadając wiedzę, że zachowania te nie mają żadnej podstawy prawnej.

Słusznie wskazuje się nadto w orzecznictwie, że nawet samo przekonanie o legalności czynów nie stanowi jeszcze per se okoliczności wyłączającej winę. Błąd sprawcy musi być bowiem błędem usprawiedliwionym, a więc takim, którego nie można było obiektywnie uniknąć. W sytuacji podejmowania decyzji o pozbawieniu innych osób wolności należało dochować szczególnej staranności w ocenie tego, czy zostały spełnione wszystkie prawne warunki wydania stosownych decyzji, w szczególności zaś, czy obowiązuje akt prawny stanowiący ich podstawę prawną. Warunkiem owego obowiązywania było ukazanie się dekretu o stanie wojennym w Dzienniku Ustaw. Od funkcjonariusza, nawet szczebla który reprezentował oskarżony, należałoby oczekiwać podjęcia działań, które zmierzałyby do ustalenia obowiązującego stanu prawnego

(por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2016 r. V KK 402/14).				
Wniosek				
Jak w pkt 3.4	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny			
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.				
Jak w pkt 3.4				
3.3.	błąd w ustaleniach faktycznych, a to: - mylne przyjęcie, że rola i udział oskarżonego w popełnieniu czynu były istotne, podczas gdy z zebranego materiału dowodowego wynikać może co najwyżej, że kierowany przez oskarżonego Wydział Służby Bezpieczeństwa opiniował przygotowane przez inne jednostki i osoby wnioski o internowanie, które to opinie nie miały charakteru wiążącego, przy czym ani osobiście ani pośrednio nie	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny		

planował ani nie kierował akcjami zatrzymań i internowań,

- mylne przyjęcie, że oskarżony prześladował z powodów politycznych (przynależności do (...)) G. G., podczas gdy nawet rzekome działania podjęte w sprawie przez oskarżonego sprowadzały się do skierowania do Prokuratury wniosku o przeszukanie oraz zlecenie przesłuchania w/w na okoliczność kradzież broni, przy czym powyższe decyzje procesowe zapadały w oparciu o informacje przekazane przez funkcjonariuszy prowadzących sprawę G. G.,

- mylne przyjęcie, że oskarżony zdawał sobie sprawę z braku podstaw prawnych do prowadzenia akcji internowań, podczas gdy faktycznie działał w oparciu o polecenia przełożonych i przedstawioną dokumentację prawną, co do której pozornie nie miał i nie mógł mieć wiedzy, zważywszy

na dynamikę
wydarzeń, brak
dostępu do
powszechnej
informacji prawnej
oraz presję organów
centralnych
(prawotwórczych) i
służb
bezpieczeństwa, co
decyduje o
nieświadomości
bezprawności czynu,
o której mowa w art.
30 k.k.,

- mylne przyjęcie,
że oskarżony działał
w sposób dowolny,
będąc
zaangażowanym w
prowadzone z
inicjatywy organów
centralnych
działania, oraz miał
możliwość
przeciwstawienia się
poleceniom
przełożonych,
podczas gdy
swoboda kierowania
własnym
postępowaniem była
u oskarżonego
istotnie ograniczona
ze względu na presję
zwierzchników,
świadomość
groźących mu
konsekwencji za
niesubordynację i
możliwość
poczytania
sprzeciwu wobec
wykonywania
poleczeń jako jednego
z przestępstw
stypizowanych w
rozdziale XIX
"Przestępstwa

	<p>przeciwko podstawowym interesom politycznym i gospodarczym PRL" Kodeksu karnego z 1969r., w każdym zaś razie pod realną groźbę pozbawienia wolności,</p> <p>- mylne przyjęcie znacznego stopnia winy i nieuwzględnieniu motywacji oskarżonego oraz jego zachowania po popełnieniu przestępstwa</p>			
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>				
<p>Brak podstaw do uznania zasadności podniesionego błędu w ustaleniach faktycznych.</p> <p>Jeśli idzie o ustalenie roli i udziału oskarżonego w popełnieniu czynu zabronionego, to własna ocena w tym zakresie, zaoferowana przez apelującego, jawi się jedynie jako polemika z zasadnymi ustaleniami w tym zakresie dokonanymi przez Sąd meriti, które</p>				

zostały oparte na zgromadzonym materiale dowodowym. Nie można tracić z pola widzenia, że to oskarżony był kierownikiem wyodrębnionej jednostki (wydziału) w ramach (...) struktur służby bezpieczeństwa. O jego współkierowniczej roli w logistycznym przygotowaniu akcji internowania osób podejrzanych o działalność związkową, a ostatecznie organizacji samych aktów zatrzymań, przekonuje zgromadzony materiał dowodowy. Już sam fakt, że to oskarżony przygotowywał dokumentację niezbędną do dokonania zatrzymań osób przeznaczonych do internowania, potem był dysponentem tych dokumentów, świadczy, iż jego rolę w całym procederze nie sposób określić jako marginalną, czy nieistotną.

Nie popełnił również Sąd Rejonowy błędów w ustaleniach faktycznych ,w

odniesieniu do
drugiego z
zarzuconych
oskarżonemu
czynów. W opisie
czynu prawidłowo
wskazał jego rolę
(przez wskazanie
konkretnych
czynności) w
zatrzymaniu G.
G., a następnie
jego przesłuchaniu,
oraz przeszukaniu
miejsca
zamieszkania
pokrzywdzonego.
Brak podstaw, aby
dezawuować w tym
zakresie dowody
(w szczególności
osobowe), które
prowadziły do takich
ustaleń. Na
skrupulatną analizę
materiału
dowodowego w tym
zakresie, w ocenie
Sądu odwoławczego
wskazuje fakt, iż Sąd
Rejonowy dokonał
modyfikacji opisu
czynu w stosunku
do zarzutu
sformułowanego w
akcie oskarżenia,
eliminując te jego
fragmenty, które nie
zostały wykazane w
sposób nie budzący
wątpliwości.

Odnosnie zarzutu
3.3 oraz 3.4 apelacji
– zarzucającego
błędne ustalenie
braku zaistnienia
stanu
usprawiedliwionej
nieświadomości

bezprawności czynu, wskazać należy, że jest on w istocie zbieżny z zarzutem 2.3 (zbudowanym na zarzucie naruszenia prawa procesowego), który to został omówiony powyższej, i zasadniczo do tego fragmentu odsyła Sąd Okręgowy. Uzupełniająco jedynie powtórzy Sąd, że z racji wykształcenia kierunkowego, przy świadomości oskarżonego braku podstawy prawnej dla pozbawienia wolności znacznej przeciw grupie osób – przy czym klasyfikowanych w oparciu o jednoznaczną przesłankę w postaci podejrzenia aktywności związkowej, oskarżony musiał posiadać pełną świadomość bezprawności swojego działania. Nie sposób również kwestionować tego, że w istocie oskarżony działał dobrowolnie. Żaden z przeprowadzonych dowodów nie naprowadza na okoliczność, iż do któregoś z zachowań oskarżony został przymuszony, a zwłaszcza w sposób

uniemożliwiający stawienie oporu. Sugestia o „presji zwierzchników”, czy jakoby obawa przed groźącymi konsekwencjami jest gołosłowna. Co więcej i może paradoksalne, ostatni z argumentów (tj. obawa przed konsekwencjami w przypadku ewentualnej „niesubordynacji”), świadczy o tym, że oskarżony miał świadomość bezprawności swoich czynów. W przeciwnym wypadku rozważanie jakiegokolwiek niesubordynacji, i ewentualnie sankcji za nią, byłoby zupełnie zupełnie nielogiczne.

Ostatecznie, wbrew zarzutowi apelacji, nie sposób dostrzec błędu w ustaleniach faktycznych Sądu Rejonowego, w odniesieniu do stopnia winy oskarżonego. Apelujący nie precyzuje zresztą nader dokładnie, jakie to okoliczności wpływające na stopień winy zostały przez Sąd meriti ocenione błędnie, względnie rzutujące na taki stopień

<p>zostały pominięte. Zgodzić się należy zatem ze stwierdzeniem Sadu Rejonowego, że stopień winy był wysoki, a przesłankami decydującymi dla takiej konstatacji był w szczególności brak działania w warunkach niepoczytalności, względnie poczytalności ograniczonej w stopniu znacznym, oraz pełna świadomość, iż oskarżony postępuje w sposób sprzeczny z prawem.</p>				
<p>Wniosek</p>				
<p>Jak w pkt 3.4</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>			
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>				
<p>Jak w pkt 3.4</p>				
<p>3.4.</p>	<p>rażąca niewspółmierność orzeczonej kary łącznej dwóch lat pozbawienia wolności w stosunku do roli oskarżonego w popełnieniu</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>		

	czynu, stopnia winy oraz warunków i właściwości osobistych oskarżonego			
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny				
Sąd pierwszej instancji ma ustawowo zagwarantowaną swobodę w ferowaniu wyroku, w tym kształtowania wymiaru kary w granicach określonych ustawą. Rolą zaś sądu odwoławczego w tym zakresie jest kontrola, czy granice swobodnego uznania sędziowskiego, stanowiącego zasadę sądowego wymiaru kary nie zostały przekroczone w rozmiarach niedających się zaakceptować. Sąd odwoławczy może oczywiście zmienić wymiar, czy też rodzaj orzeczonej wobec sprawcy kary, ale jedynie wówczas gdy stwierdzi, że kara orzeczona przez sąd pierwszej instancji jest "rażąco niewspółmierna"tak. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia				

15 grudnia 2020 r., V
KK 676/19).

Z rażąco niewspółmiernością kary za określone przestępstwo mamy do czynienia wówczas, gdy na podstawie wszystkich okoliczności mających wpływ na jej wymiar można ustalić, że zachodzi wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzona przez sąd I instancji a karą jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej przy prawidłowym zastosowaniu dyrektyw wymiaru kary zawartych w art. 53 k.k. i dalszych. Nie chodzi w tej sytuacji o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary, ale o różnicę zasadniczą, która powodowałaby, iż karę wymierzoną dotychczas należałoby traktować jako rażąco niewspółmierną, z uwagi na jej surowość lub łagodność (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie

<p>z dnia 14 grudnia 2020 r., II AKA 106/20).</p> <p>Wymierzona oskarżonemu kara pozbawienia wolności, za poszczególne przypisane czyny jednostkowe, nie razi swoją surowością - jest bowiem orzeczona w dolnej granicy zagrożenia ustawowego. Przy ich wymiarze Sąd Rejonowy miał na względzie kodeksowe dyrektywy jej wymiaru i prawidłowo je zastosował.</p> <p>Podobnie rzecz się ma z orzeczoną karą łączną. w tym bowiem wypadku została ona wymierzona na zasadzie pełnej absorpcji, a zatem w sposób najkorzystniejszy dla oskarżonego.</p>			
<p>Wniosek</p>			
<p>1. zmiana zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego, względnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>		

Rejonowemu do ponownego rozpoznania,

2. ewentualnie w razie braku podstaw do uniewinnienia, zmiana wyroku co do czynu zarzucanego w pkt I aktu oskarżenia poprzez uniewinnienie od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 231 k.k. oraz umorzenie postępowania w pozostałej części z uwagi na usprawiedliwioną nieświadomość bezprawności czynu, względnie zastosowanie nadzwyczajnego złagodzenia kary w przypadku uznania nieusprawiedliwionej nieświadomości bezprawności czynu, względnie zastosowanie nadzwyczajnego złagodzenia kary w przypadku uznania nieusprawiedliwionej nieświadomości bezprawności przez orzeczenie kary o charakterze nieizolacyjnym, względnie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, co do czynu zarzucanego w pkt II aktu oskarżenia poprzez

<p>orzeczenie kary o charakterze nieizolacyjnym, względnie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, a w konsekwencji najwyżej orzeczenia kary łącznej nieprzekraczającej 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.</p>			
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>			
<p>Zarzuty apelacji były niezasadne, a brak było podstaw do ingerowania w treść wyroku z urzędu. Prawidłowo ustalił, na podstawie całokształtu ujawnionych i ocenionych dowodów, Sąd orzekający stan faktyczny w sprawie oraz zastosował prawidłową kwalifikację prawną. Orzeczenie o karach jednostkowych i karze łącznej oparte zostało na kodeksowych dyrektywach jej wymiaru i wbrew odmiennej</p>			

argumentacji zawartej w apelacji, realizuje cele prewencji indywidualnej i ogólnej.		
4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU		
4.1.		
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności		
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
1.7. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy	
Zaskarżony wyrok został utrzymany w mocy w całości		
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy		
Wyrok ten, zarówno w zakresie sprawstwa oskarżonego, które zostało w sposób		

<p>wystarczający wykazane, jak i w zakresie orzeczonej kary pozbawienia wolności, jest w pełni prawidłowe. Ocena dowodów została dokonana przez Sąd pierwszej instancji zgodnie z zasadami wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego. Sąd uwzględnił całość okoliczności, a uzasadnienie logicznie przekonuje do zajętogo stanowiska oraz do poszczególnych rozstrzygnięć dotyczących rodzaju i wysokości kary.</p>		
<p>1.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</p>		
<p>5.2.1.</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>	
<p>Zwięźle o powodach zmiany</p>		
<p>1.9. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</p>		
<p>1.1.7. Przyczyna, zakres i podstawa</p>		

prawna uchylenia			
5.3.1.1.1.		# art. 439 k.p.k.	
Zwiężle o powodach uchylenia			
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwiężle o powodach uchylenia			
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia			
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.	
Zwiężle o powodach uchylenia			
1.1.8. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania			

1.10. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
II	Wobec nieuwzględnienia apelacji wniesionej na korzyść oskarżonego Sąd zasądził od oskarżonego, na podstawie art. 636 § 1 k.p.k., na rzecz Skarbu Państwa koszty procesu za postępowanie odwoławcze, oraz, w myśl art. 8 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych wymierzył mu opłatę za drugą instancję.	
III	O wynagrodzeniu obrońcy z urzędu, Sąd Okręgowy orzekł po myśli § 17 ust. 2 pkt 4 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 października 2016r. w sprawie	

	ponoszenia przez Skarb Państwa pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu [Dz. U. z 2016r., poz. 1714].	
7. PODPIS		